

Komunikat prasowy FRA
Wiedeń, 23 października 2017 r.

Prawa podstawowe w inwigilacji: budowanie zaufania, poprawa bezpieczeństwa

Reformy przepisów prawnych dotyczących inwigilacji przyniosły większą przejrzystość, ale potrzebny jest lepszy system kontroli dopasowany do zakresu uprawnień służb wywiadowczych, czytamy w nowym sprawozdaniu Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA). Wskazano w nim, że podniesienie poziomu bezpieczeństwa i zapewnienie przestrzegania podstawowych praw wymaga przejrzystych ram prawnych, solidnych zabezpieczeń i skutecznego nadzoru.

„Ochrona praw podstawowych i zapewnianie bezpieczeństwa krajowego nie są ze sobą sprzeczne; np. systemy inwigilacji oparte na zasadzie poszanowania praw człowieka funkcjonują lepiej”, mówi dyrektor FRA [Michael O’Flaherty](#). „Poszanowanie prywatności i ochrony danych przyczynia się do budowania zaufania do służb wywiadowczych, usprawnia gromadzenie i analizę danych, a w rezultacie poprawia stan bezpieczeństwa narodowego.”

W drugim wydaniu raportu pod tytułem **[„Inwigilacja prowadzona przez służby wywiadowcze: środki zabezpieczające prawa podstawowe i środki prawne dostępne w UE”](#)** omówiono zmiany prawne, jakie zaszły od publikacji pierwszego wydania w 2015 r. Po raz pierwszy przedstawiono w nim poglądy samych specjalistów ds. wywiadu i administratorów danych, którzy oceniają, jak przepisy te sprawdzają się w praktyce.

W odpowiedzi na zagrożenia bezpieczeństwa i nowe technologie wprowadzono liczne i szeroko zakrojone reformy przepisów prawnych w obszarze inwigilacji. Chociaż zreformowane ramy prawne są bardziej przejrzyste, ich nadmierna złożoność jest często źródłem niepewności co do zakresu uprawnień służb wywiadowczych. Potrzebne są lepsze zabezpieczenia w zakresie ochrony danych i prywatności.

Sądownictwo, wyspecjalizowane organy eksperckie, komisje parlamentarne i organy ds. ochrony danych odgrywają istotną rolę w nadzorowaniu prac służb wywiadowczych. Jak stwierdzono w sprawozdaniu, ich działania utrudnia brak dostępu do informacji oraz ograniczone kompetencje, uprawnienia do wydawania wiążących decyzji, wiedza techniczna, zasoby i stopień niezależności. Potrzebny jest zatem niezależny nadzór prowadzony w oparciu o należyte uprawnienia i kompetencje. Dotyczy to również międzynarodowej współpracy wywiadowczej, w której zabezpieczenia i nadzór są słabsze.

Istnieje także potrzeba zapewnienia pełnej współpracy i komplementarności pomiędzy różnymi organami nadzoru, obejmującej wszystkie etapy inwigilacji, od autoryzacji po wdrożenie.

Ofiarom naruszenia praw trudno jest korzystać ze skutecznych środków prawnych w związku z trudnościami związanymi z ustaleniem, do kogo powinni zwrócić się o pomoc oraz poufnością działań wywiadowczych. Ponadto wiele organów pozasądowych, które mogą zaoferować wsparcie, nie dysponuje specjalistyczną wiedzą w zakresie wywiadu, ani odpowiednim stopniem niezależności i uprawnieniami umożliwiającymi im prowadzenie dochodzeń, dostęp do materiałów lub wydawanie wiążących decyzji.

Niemniej jednak niektóre państwa członkowskie znalazły rozwiązania umożliwiające ofiarom dochodzenie sprawiedliwości za pośrednictwem wyspecjalizowanych sędziów, którzy mogą uzyskać dostęp do informacji niejawnych.

Sprawozdanie zawiera zaktualizowaną wersję [Analizy prawnej FRA z 2015 r.](#), uzupełnioną informacjami pochodzącymi z ponad 70 wywiadów z ekspertami w siedmiu państwach członkowskich UE: Belgii, Francji, Holandii, Niemczech, Szwecji, Włoszech i Zjednoczonym Królestwie.

Dodatkowe informacje można uzyskać w odpowiedniej sekcji „[Pytań i odpowiedzi](#)” lub kontaktując się z nami pod adresem: Media@fra.europa.eu / tel.: +43 1 580 30 642.

Uwagi dla redaktorów:

FRA jest niezależnym organem [świadczącym pomoc i zapewniającym wiedzę fachową w zakresie praw podstawowych](#) UE i jej państwom członkowskim.